

De Collectie Gent

Deze nota vat samen op welke manier de zes landelijk erkende musea uit Gent (Design Museum, Huis van Alijn, Industriemuseum, MSK, SMAK, STAM) tijdens de volgende beleidsperiode 2024-2029 verder zullen samenwerken op het vlak van collectiebehoud en -beheer.

‘Collecties Stad Gent’: what’s in a name?

De noemer ‘Collecties Stad Gent’ heeft betrekking op het eigendomsstatuut van die collectiestukken (objecten, foto’s, documentair materiaal, audio en video,...) die opgenomen zijn in de inventarissen van de betrokken musea als zijnde eigendom van de Stad Gent. De term wordt dus vooral binnen een administratieve en beheersmatige context gebruikt.

De ontstaansgeschiedenis van de musea situeert zich weliswaar in de stedelijke context, maar elke instelling heeft doorheen de jaren een eigen(zinnig) collectie- en presentatiebeleid met eigen inhoudelijke en beheersmatige foci ontwikkeld.

Samenwerking

Raakvlakken en samenwerkingen zijn er altijd al geweest. Het verhuisproject naar de twee centrale erfgoeddepots (2016-2018) heeft de inhoudelijke raakpunten en overlappen scherper in beeld gebracht. Er vonden in het verleden al verschillende overdrachten tussen de collecties plaats. Verder bundelen de musea voor verschillende aspecten van het collectiebeheer (depotwerking, restauratie en conservatie, calamiteitenplan, waardering van de collectie) de krachten. Die samenwerkingen nemen verschillende vormen aan: van kort- tot langdurige projecten, van informeel en via één-op-één contacten tussen collega’s tot meer formele projecten met projectsubsidies en stuurgroepen die regelmatig bijeen komen.

Enkele voorbeelden:

- Aanstelling van één gezamenlijke depotbeheerder;
- Waarderingstraject huishoudapparaten Huis van Alijn, Design Museum en Industriemuseum;
- Onderzoeksproject ‘Red de plastics. Ken, benoem en beheer je kunststoffen’ van SMAK en Design Museum;
- Inhoudelijke en op de praktijk gerichte uitwisseling tussen de restauratoren en art handlers van het MSK en het SMAK;
- Tussen Huis van Alijn en Industriemuseum is er sinds 2015 een nauwe samenwerking voor het behoud, het beheer en de digitalisering van de collectie;

Uitdagingen en noden voor de toekomst

Naar aanleiding van zowel de nieuwe beleidsperiode als de hertekening van de bestaande AGB-structuur onderzochten de collectiebeheerders van de zes musea welke ‘werven’ gezamenlijk en structureel aangepakt kunnen worden, hierbij geleid door de vraag: welke noden zijn identiek of gelijkaardig en kunnen dan ook beter samen en in overleg aangepakt worden?

- Future proof gezamenlijk depot: zoeken naar een duurzame oplossing, op maat van de collecties, rekening houdend met de verdere uitbreiding van de collecties, bij voorkeur één centrale locatie om onnodige kosten & tijdverlies te vermijden
 - Korte termijn (huidige depotwerking): basisafspraken voor het depot/ruimte managen; oplossingen voor de aangroei van de collectie
 - Lange termijn (nieuw centraal depot): uitwerken van een toekomstscenario voor een future proof gezamenlijk depot

- Gebouwen en presentaties: elk museum moet gehuisvest zijn in een 'museumwaardig' gebouw, afgestemd op de individuele noden van elke organisatie (collectie, werking, publiek, ...), met prioritaire aandacht voor adequate en duurzame bewaar- en presentatieomstandigheden;

- Digitale infrastructuur en digitale transformatie: is noodzakelijk voor collectiebeheer (registratie, ontsluiting, LOD,...) maar wordt als een aparte werf opgevolgd door de digitale strategen van de verschillende musea

- Inhoudelijke samenwerking: potentieel benutten, intensievere samenwerking en afstemming onder stedelijke musea onderling en met andere Gentse spelers (GUM, Universiteitsbibliotheek, Archief Gent,...): meer kruisbestuiving realiseren door inhoudelijke relaties en verhalen tussen collecties te (her)ontdekken en waarderen. Gent 2030 als katalysator voor meer inhoudelijke samenwerking.

- Operationele, generieke werkprocessen ikv collectiebeheer

In de praktijk

- De collectiebeheerders/conservatoren van elk museum nemen deel aan een structureel overleg. De focus ligt op: gemeenschappelijke gebieden identificeren, actieplannen naast elkaar leggen, identificatie gezamenlijke acties of projecten.
- Er wordt rekening gehouden met het onderlinge verschil in schaalgrootte. Trajecten in duo, trio, kwartet, kwintet kunnen ook. De samenstelling aan de werkgroep/projecttafel kan variëren.
- We willen synergiën vinden, niet uitvinden

Efficiëntiewinst door samenwerking en kennisdeling: gezamenlijke acties beleidsperiode 2024-2029

OD X De musea van AGB Erfgoed en AGB Kunsten & Design bundelen de krachten in functie van een optimaal en efficiënt collectiebeheer.

Acties

- Optimalisatie van het gebruik van de Centrale Erfgoeddepots, in samenwerking met de gezamenlijke depotbeheerder.
- Uitwerken van een toekomstscenario voor een future proof gezamenlijk depot.

- Restauratie en conservatie: kennisuitwisseling en gezamenlijke aankopen of aanbestedingen,
- Interne werkprocessen en administratieve workflow optimaliseren (procedures herbestemming, afstoting en handgiften; gebruiksovereenkomsten; vraagstukken m.b.t. verzekering; bruikleenovereenkomsten).
- Gezamenlijk plan van aanpak/kennisuitwisseling voor opmaak en bijsturing collectiehulpverlening (CHV) van elk museum.
- 1X/jaar structureel overleg tussen de collectiebeheerders
- Thematische werkgroepen opzetten met afgebakende opdrachten.